

МІНІСТЕРСТВО АГРАРНОЇ ПОЛІТИКИ ТА ПРОДОВОЛЬСТВА УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ВІСНИК

АГРАРНОЇ НАУКИ ПРИЧОРНОМОР'Я

Науковий журнал

*Виходить 4 рази на рік
Видається з березня 1997 р.*

Випуск 4 (81) 2014

Миколаїв
2014

Засновник і видавець: Миколаївський національний аграрний університет.

Свідоцтво про державну реєстрацію КВ №19669-9469ПР від 11.01.2013 р.

Згідно з Постановою ВАК України від 14.04.2010 р. № 1-05/3 видання включено до переліку фахових видань.

Головний редактор: В.С. Шебанін, д.т.н., проф., чл.-кор. НААНУ

Заступники головного редактора:

І.І. Червен, д.е.н, проф.
К.М. Думенко, д.т.н., доц.
В.П. Клочан, к.е.н., доц.
М.І. Гиль, д.с.-г.н., проф.
В.В. Гамаюнова, д.с.-г.н., проф.

Відповідальний секретар: Н.В. Потриваєва, д.е.н., доц.

Члени редакційної колегії:

Економічні науки: О.В. Шебаніна, д.е.н., проф.; Н.М. Сіренко, д.е.н., проф.; О.І. Котикова, д.е.н., проф.; Джулія Олбрайт, PhD, проф. (США); І.В. Гончаренко, д.е.н., проф.; О.М. Вишневіська, д.е.н., проф.; А.В. Ключник, д.е.н., доц.; О.Є. Новіков, д.е.н., доц.; О.В. Скрипнюк, д.ю.н., проф.; О.Д. Гудзинський, д.е.н., проф.; О.Ю. Єрмаков, д.е.н., проф.; В.І. Топіха, д.е.н., проф.; В.М. Яценко, д.е.н., проф.; М.П. Сахацький, д.е.н., проф.; В.С. Дога, д.е.н., проф. (Молдова).

Технічні науки: Б.І. Бутаков, д.т.н., проф.; К.В. Дубовенко, д.т.н., проф.; В.І. Гавриш, д.е.н., проф.; В.Д. Будаков, д.т.н., проф.; С.І. Пастушенко, д.т.н., проф.; А.А. Ставинський, д.т.н., проф.; В.П. Лялякіна, д.т.н., проф. (Росія).

Сільськогосподарські науки: В.С. Топіха, д.с.-г.н., проф.; Т.В. Підпала, д.с.-г.н., проф.; А.С. Патрева, д.с.-г.н., проф.; В.П. Рибалко, д.с.-г.н., проф., академік НААН України; І.Ю. Горбатенко, д.б.н., проф.; І.М. Рожков, д.б.н., проф.; В.А. Захаров, д.с.-г.н., проф. (Росія); С.Г. Чорний, д.с.-г.н., проф.; М.О. Самойленко, д.с.-г.н., проф.; А.К. Антипова, д.с.-г.н., проф.; В.І. Січкач, д.б.н., проф.; А.О. Лимар, д.с.-г.н., проф.; В.Я. Щербаков, д.с.-г.н., проф.; Майкл Бьоме, проф. (Німеччина); А.С. Добишев, д.т.н., професор (Республіка Білорусь).

Рекомендовано до друку вченою радою Миколаївського національного аграрного університету. Протокол № 3 від 25.11.2014 р.

Посилання на видання обов'язкові.

Точка зору редколегії не завжди збігається з позицією авторів.

Адреса редакції, видавця та виготовлювача:

54020, Миколаїв, вул. Паризької комуни, 9,

Миколаївський національний аграрний університет,

тел. 0 (512) 58-05-95, <http://visnyk.mnau.edu.ua>, e-mail: visnyk@mnau.edu.ua

© Миколаївський національний аграрний університет, 2014

НЕОБХІДНІСТЬ РОЗВИТКУ АГРОТУРИЗМУ НА ТЕРИТОРІЇ МИКОЛАЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

І. В. Гончаренко, доктор економічних наук, професор

К. В. Коноваленко, студент

Ж. В. Сокровіщук, студент

Миколаївський національний аграрний університет

У статті представлено сучасне уявлення про аграрний туризм та його значний розвиток і популярність в європейських та інших країнах світу. Розглянуто соціально-економічну значимість агротуризму як найбільш привабливого виду відпочинку. Вивчено мотивації, ресурсний потенціал Миколаївської області та перспективи розвитку сільського туризму в цьому регіоні. Показано особливості різних моделей агротуризму.

Ключові слова: аграрний туризм, сільське населення, сільська місцевість, мандрівки, еко-освіта, відродження галузі, традиції.

Актуальність дослідження. Досить часто бізнес-інновації сягають своїм корінням у дещо забуті традиційні форми діяльності. Саме так відбулося і з впровадженням ідеї «зелених подорожей» в сільську місцевість, питома вага яких у світовому туристичному потоці вже перевищила **10%**.

Існують різні тлумачення щодо даного виду туризму: сільський туризм, сільський (зелений) туризм, агротуризм, зелений туризм.

Сучасне уявлення про сільський туризм – це вид підприємницької діяльності і форма відпочинку в сільській місцевості, яка приваблює туристичними пам'ятками. Основні мотиви – це комплекс чинників, що сприятливо впливають на людину: оздоровчий, естетичний, пізнавальний.

Наукові дослідження у цій сфері свідчать про те, що сільський (зелений) туризм здатний забезпечити економічну і демографічну стабільність в сільській місцевості, сприяти вирішенню соціально-економічних проблем села, стати вагомим чинником перспективного розвитку сільських територій.

Задача агротуризму – дати імпульс розвитку окремих сільських поселень, підвищенню рівня доходів їхніх жителів, припиненню міграційного потоку з села в місто за рахунок

створення додаткових робочих місць, зниження соціальної напруженості на селі шляхом організації нового специфічного сектора місцевої економіки.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання соціально-економічного розвитку аграрного туризму відображено у наукових працях багатьох вчених-економістів. Зокрема, значний внесок у дослідження зазначеної тематики здійснили такі вітчизняні науковці, як: В. Васильєв [1], П. Горішевський [7], В. Косенко [1], М. Костриця [7], В. Липчук [4], М. Рутинський [4] та зарубіжні вчені: К. Дронг [2], В. Котлінський [2], С. Медлік [2] та інші.

Мета дослідження. Цілі статті полягають в обґрунтуванні доцільності розвитку аграрного туризму у Миколаївській області.

Виклад основного матеріалу. У широкому значенні агротуризм можна розглядати як домінуючу ключову галузь в територіальному аспекті, коли інші галузі (дорожнє господарство і транспорт, постачання продовольством і торгівля, народні ремесла та культурологічні заходи) технологічно перебудовуються під відповідне природно-рекреаційне середовище.

Агротуризм слід розглядати також як один з різновидів екологічного туризму, що передбачає надання засобів розміщення в сільській місцевості. Головна особливість сільського туризму, або агротуризму, у тому, що клієнту пропонують проживання в сільській місцевості та знайомство з життям і побутом селян [3, 4].

На сьогоднішній день не існує конкретного визначення поняття «агротуризм». Аграрний (сільський) туризм (АТ) можна розглядати у вузькому і широкому значенні. У першому значенні під агротуризмом слід розуміти проведення різних заходів (спортивних, оздоровчих, культурно-розважальних), спрямованих на створення сприятливих соціальних умов у сільському господарстві (насамперед зайнятість місцевого населення), підвищення ефективності основного виробництва (за рахунок «переливу» капіталу) і, нарешті, забезпечення оптимального конкурентного середовища на туристичному ринку (на базі розвитку промислового виробництва дичини для спортивного

полювання, рибництва і рибальства). Агротуризм був частиною протекціоністської політики держави в Італії та Франції в 1980-ті роки, коли в країнах ЄС ввели систему квотування, різко скоротилися обсяги сільгоспвиробництва і виникла необхідність створити нові робочі місця на селі [2].

Аграрний туризм повинен був зупинити масовий відтік населення в місто, за його допомогою хотіли уникнути серйозних соціальних конфліктів. Але цей вид туризму швидко перетворився на хороший бізнес – маловитратний і конкурентоспроможний. Починаючи з 1972 року, агротуризм виділяється у світовій практиці в окрему галузь. Так, аграрний (сільський) туризм в європейських державах забезпечує дохід, який дорівнює внутрішньому валовому продукту такої країни, як Угорщина.

На даний момент в Європі зареєстровано більше 2 млн ліжко-місць для туристів у сільських садибах. Останнім часом агротуризм стає популярним і в країнах Балтії. Не поступається їм і Польща. Лідером європейського аграрного туризму визнано Італію, яка отримує щорічно прибуток від нього приблизно в розмірі 350 млн доларів [2].

У Швейцарії доходи від туризму становлять 15 млрд доларів на рік, з яких 10 млрд доларів дають фермери в гірських місцевостях. В найближчому майбутньому Туреччина буде активно розвивати агротуризм. Це не тільки допоможе залучити в країну ще більше іноземних туристів, але і дозволить зберегти навколишнє середовище і підтримати сільськогосподарські райони відповідно до проекту «Туреччина для всіх» [2].

Популярність сільського туризму з року в рік на Заході зростає, і втомлений від пляжного відпочинку і багатолюдних готелів клієнт із задоволенням вибирає недорогий тур в провінцію, де може відчути себе простим жителем села, який опинився далеко від метушні і цивілізації. Багато фахівців аграрного туризму в цих країнах впевнені в тому, що саме агротуризм стане найбільш привілейованим видом відпочинку в сучасному світі. Більшість агротуристичних готелів мають свої власні ферми, на яких вирощуються екологічно чисті місцеві продукти, надзвичайно популярні сьогодні в розвиненому

світі. Успішний західний досвід може знайти зацікавлені структури у розвитку аграрного туризму і на Миколаївщині.

Фінансові ресурси від організації сільського туризму допоможуть підняти сільську глибинку. На агротуризмі сільські жителі Миколаївської області зможуть добре заробляти, не гірше, ніж в Італії та Франції. Крім того, це дозволить вирішити економічні і соціальні проблеми села. Розбудова сільського туризму дозволить забезпечити сільського жителя роботою, зростання зайнятості сприятиме отриманню стабільних та вагомих доходів населення, розвитку сільськогосподарського виробництва та сільської інфраструктури, відродженню та збереженню культурно-історичних пам'яток, пам'яток природи, сільських традицій, промислів тощо. Тому аграрний туризм позиціонується як один із різновидів туризму, його новий напрямок [2].

Фахівці розглядають агротуризм як набір різноманітних послуг для туристів: проживання їх в сільському будинку, організація зелених походів та участі в сільських культурно-розважальних заходах, залучення до секретів місцевої кухні, ремесел, сільських обрядів і звичаїв. Важливе місце в комплексі туристичних послуг займають зоо- та фітотерапія, освоєння секретів сільської лазні, риболовля, полювання, верхова їзда, походи за грибами, ягодами тощо [4].

Діяльність кооперативів та інших підприємницьких структур має бути спрямована на витіснення з ринку так званих «диких» форм відпочинку на природі, які нерідко завдають значної шкоди довкіллю або призводять до пожеж, поширення інфекцій та ін. Цивілізований сільський туризм кооперативи повинні розглядати в тісному зв'язку з просвітою туристів і сільського населення, зайнятого їх обслуговуванням, у формі тематичних семінарів, екскурсій, екомандрівок з проблем взаємодії людини з навколишнім середовищем. Такі форми просвіти сприяють підвищенню рівня екологічної освіти населення, збереженню навколишнього середовища [7].

Таким чином, соціально-економічна значимість агротуризму у Миколаївській області полягає в наступному: релаксація жителів міст у сільській місцевості, поповнення знань

про традиційну народну культуру; рух фінансових коштів з міст у сільську місцевість; створення альтернативних джерел зайнятості для сільського населення; підвищення рівня економічної прибутковості сільського населення; зниження процесу міграції сільських жителів до міста; формування ринку збуту сільгосппродукції і предметів народних промислів; розвиток інфраструктури сільських територій: збереження природних і культурних ресурсів території; зниження соціальної напруженості в сільській місцевості. У цьому зв'язку ми вважаємо, що головною метою аграрного туризму є розвиток ринку туристичних послуг для широкої пропозиції їх населенню, що постійно проживає в містах і, в першу чергу, у великих мегаполісах. Для реалізації цієї мети потрібно створення великого числа туристичних об'єктів, невеликих за розмірами, з добре організованим сільським господарством (рослинництвом, тваринництвом) і особистим підсобним господарством власників гостьових будинків, а також налагодженою туристичною інфраструктурою при строгому дотриманні міжнародних санітарно-гігієнічних стандартів та заходів безпеки туристів на відпочинку [7].

Мотивація розвитку аграрного туризму на Миколаївщині пов'язана, в першу чергу, з: погіршенням екологічної та психологічної ситуацій у великих містах; прагненням відпочивати на екологічно сприятливих територіях; відродженням інтересу до елементів традиційної народної культури: зразкам народної архітектури, кухні, ремеслам, фольклору; зростання інтересу до відвідування сільської глибинки; пошуку нових джерел поліпшення фінансового становища сільських жителів; прагненням до розширення сфери спілкування; жорсткістю конкуренції в традиційних сферах інвестицій на селі; пошуком нових сфер та об'єктів інвестування. Основними завданнями, що стоять перед агротуризмом, є:

- відродження сільського господарства та особистих підсобних господарств на територіях, визначених для організації туризму; повернення сільського населення, який пішов з сіл на відходжі промисли і проживання до міста, шляхом пропозиції постійної і вигідної роботи на об'єктах сільського туризму;

розвиток конкуренції на ринку туристичних послуг на основі якісного агротуризму в різних його формах;

- збереження і відродження в сільських регіонах культурної спадщини, обрядів, пам'яток природи, історії релігії та культури; розвиток сільської інфраструктури на туристичних об'єктах і прилеглих територіях: транспортної мережі доріг і послуг транспорту, торгівлі та мережі живлення (сільські кафе і ресторани), будівництво сільських готелів і т.п.; створення системи просування нового туристичного продукту на ринок, включаючи організацію різних інформаційно-освітніх центрів, розробку програм інформаційних комплексів для клієнтів, рекламу туристських пропозицій та ін.

Миколаївська область володіє значним ресурсним потенціалом сільського туризму – це великі сільськогосподарські території, благополучний екологічний стан ряду з них, високе етнічне і природне розмаїття регіону, збереження традиційної культури етносів в регіоні, багатий історико-культурний потенціал, виражена потреба туристів звернутися до своїх національних коренів. Цільовими сегментами ринку агротуризму можуть виступати як місцеві жителі, так і іноземні туристи.

Складність проблеми становлення аграрного туризму в Миколаївській області, перешкоди, які стримують цей процес: недостатня популяризація аграрного туризму і малий об'єм інвестицій в сільську інфраструктуру з боку державних органів влади, без якої важко створити необхідну туристську інфраструктуру.

Ефективність сільського туризму напряму залежить від підприємців та фахівців, їх знань і умінь в питаннях організації сільського господарства, а також економічної освіченості та інформованості.

Висновки. Підсумовуючи вищевикладене, можна відзначити, що розвиток аграрного туризму в Миколаївській області сприятиме збільшенню числа робочих місць та часу зайнятості сільського населення, формуванню ринку збуту сільськогосподарської та сувенірної продукції населення, кооперативів, аграрних підприємств на селі, підвищенню рівня життя місцевого населення, зростанню податкових відрахувань, форму-

ванню на території точок економічного зростання, кооперації господарств і формуванню мережевої регіональної туристської структури, формуванню нового іміджу і зростання інвестиційної привабливості регіону.

Список використаних джерел:

1. Горішевський П. А. Сільський зелений туризм: організація надання послуг гостинності / П. А. Горішевський, В. П. Васильєв, Ю. В. Зінько — Івано-Франківськ, 2003.
2. Аграрний екологічний туризм в країнах Центральної та Східної Європи : матеріали міжнародного науково-практичного семінару. — Стрий, 2004. — 132 с.
3. Зелений туризм. Банк даних сільського туризму в Україні [Електронний ресурс] — Режим доступу : www.ruraltourism.com.ua
4. Куліковський Б. Задля розвитку села / Б. Куліковський, Ю. Левицька // Освіта аграрна. — 2008. — № 2 — С. 2.
5. Про сільський зелений туризм [Електронний ресурс]: Закон України — Режим доступу : isr.org.ua/ukr/zakon/.../zakon_ukraini_pro_si_206.html
6. Туризм і відпочинок в Україні [Електронний ресурс] — Режим доступу : <http://travelblog.kiev.ua>
7. Сільський зелений туризм : методичні рекомендації / [Т. О. Коберніченко, В. П. Васильєв, П. А. Горішевський, Ю. В. Зінько] — К. : Аграрна освіта, 2005.

*И. В. Гончаренко, Е. В. Коноваленко, Ж. В. Сокровищук. **Необходимость развития агротуризма на территории Николаевской области.***

В статье представлено современное понимание аграрного туризма, его значительное развитие и популярность в европейских и других странах мира. Рассмотрена социально-экономическая значимость агротуризма, как наиболее привлекательного вида отдыха. Изучены мотивации, ресурсный потенциал Николаевской области и перспективы развития сельского туризма в этом регионе. Показаны особенности различных моделей агротуризма.

*I. Honcharenko, K. Konovalenko, J. Sokrovishchuk. **Necessity of Agritourism Development in Mykolaiv Region.***

This article presents the modern conception of the agricultural tourism and its significant development and popularity in European and other countries. A social and economic importance of agritourism as the most attractive type of holiday was observed in the article. The motivation, resources potential of Mykolaiv Region and prospects for the rural tourism development in the region were studied here as well. Peculiarities of different models of agritourism were described.

ЗМІСТ

ЕКОНОМІЧНІ НАУКИ

М. В. Дубініна, О. І. Лугова. Значення трансакційних витрат у формуванні економічного потенціалу сільськогосподарського підприємства.....	3
В. В. Ключан. Інфраструктура інформаційного обслуговування агробізнесу.....	12
І. В. Гончаренко, К. В. Коноваленко, Ж. В. Сокровіщук. Необхідність розвитку агротуризму на території Миколаївської області.....	20
О. В. Аверчев, Н. О. Аверчева. Сучасний стан та перспективи розвитку галузі рослинництва в Херсонській області	27
S. Zaskaleta, K. Matveyeva. The Main Trends of Professional Training of Specialists for Agrarian Industry in Western European Countries.....	35
А. В. Бурковська, Т. І. Лункіна. Інвестування аграрного сектора економіки України	41
І. В. Барішевська. Теоретичні аспекти формування маркетингової стратегії розвитку аграрних підприємств.....	47
С. О. Малюк. Маркетинговий підхід до трактування сутності товару й товарного асортименту підприємства	55
Н. В. Цуркан. Щодо доповнення показників оцінки ефективності вирощування багаторічних трав	61
О. І. Мельник. Методичні засади побудови та оцінки науково-інноваційного профілю аграрного сектора економіки	67
Р. В. Данильченко. Тенденції розвитку інфраструктури зернового ринку	76
К. В. Якушова. Стан сільськогосподарських угідь у Миколаївській області: екологічний аспект.....	84
В. П. Рибачук. Концепція інноваційної моделі у формуванні теорії і практики розвитку економічних систем.....	92

О. Ю. Скоромна. Удосконалення методу ланцюгових підстановок при аналізі факторів формування прибутку підприємства..... 99

СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКІ НАУКИ

А. К. Антипова. Водний режим у посівах люцерни насінневого призначення..... 106

Р. А. Вожегова, М. А. Мельник. Особливості накопичення сирової маси та сухої речовини, фотосинтетична діяльність сої при вирощуванні в умовах Півдня України 114

Ю. О. Лавриненко, В. Б. Рубан. Динаміка листової поверхні рослин кукурудзи та фотосинтетичні показники посівів при краплинному способі поливу в умовах Півдня України 122

В. М. Ловинська, С. А. Ситник, Г. П. Думинський. Ретроспективний аналіз динаміки лісових ресурсів Дніпропетровської області..... 129

В. В. Розенфельд. Технологічні особливості комплексного захисту газонів від фітопатогенів у ландшафтному озелененні..... 135

В. І. Ратошнюк. Вплив елементів технології вирощування на насінневу продуктивність люпину вузьколистого 142

О. А. Туріна, С. В. Дідович, Р. О. Кулініч. Високопродуктивні рослинно-мікробні системи в агроценозах бобових культур Криму 151

Н. С. Пальчук. Формування врожайності різними сортами пшениці озимої при вирощуванні після сої в умовах північної частини Степу України 156

С. В. Чернобай. Формування показників якості зерна ячменю ярого за впливу норми висіву та позакореневих підживлень 163

В. С. Топіха, С. М. Галімов, О. О. Стародубець. Досвід створення промислового свинарства в умовах СГПП «Техмет-Юг» Миколаївської області 170

Г. А. Данильчук. Економічна ефективність вирощування цьоголіток підвищеної маси 178

Л. О. Стріха. Використання ферментативно обробленого гірчичного порошку при виробництві сирокоччених ковбас.....	184
М. Г. Тищенко. Пошук ефективних шляхів адаптації тварин при інтродукції їх в умовах глобального потепління.....	189

В ПОРЯДКУ ОБГОВОРЕННЯ

В. О. Ханстантинов. Дотримання академічних стандартів – запорука якісного підручника.....	194
--	------------

ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ СТАТЕЙ

До друку приймаються статті, що відповідають вимогам ВАК і мають такі необхідні елементи: постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями; аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми і на які опирається автор, виділення невирішених раніше частин загальної проблеми, яким присвячується дана стаття; формулювання цілей статті (постановка завдання); виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням наукових результатів; висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямку.

Подається примірник тексту статті, підписаний авторами, надрукований на папері форматом А4, а також електронний варіант на CD-ROM. Обов'язково подається: рецензія доктора наук; квитанція про оплату, відомості про автора.

На диску повинен бути 1 файл з текстом статті, названий прізвищем автора (Стаття_Прізвище), файл з розширеною англійською анотацією та, при необхідності, файли з рисунками, графіками тощо.

Обсяг статті – до 10 повних сторінок. Розміри полів: ліве – 20 мм, праве – 20 мм, верхнє – 20 мм, нижнє – 20 мм, до 30 рядків на сторінці.

Статті необхідно готувати за допомогою текстового редактора Microsoft Word. Шрифт статті – Times New Roman Cyr, через інтервал 1,5, розмір – 14 pt.

Назва статті має бути короткою (до 10 слів), адекватно відбивати її зміст, відповідати суті досліджуваної наукової проблеми. При цьому слід уникати назв, що починаються зі слів: «Дослідження питання...», «Деякі питання...», «Проблеми...», «Шляхи...», в яких не відбито достатньою мірою суть проблеми.

Анотації (українською, російською та англійською) набирати курсивом 12 кеглем. Виклад матеріалу в анотації має бути стислим і точним (близько 50 слів). Слід застосовувати синтаксичні конструкції безособового речення, наприклад: «Досліджено...», «Розглянуто...», «Установлено...» (наприклад,

«Досліджено генетичні мінливості... Отримано задовільні результати...»).

Анотація статті англійською мовою (від 250 до 300 слів) та ключові слова англійською мовою (від 5 до 10 слів). Треба надати професійний переклад анотації статті англійською мовою (завірений печаткою бюро перекладів або відділу кадрів підпис викладача кафедри іноземних мов вашого ВНЗ). Бажано надати цю розширену анотацію українською (російською) мовою.

Анотація англійською мовою повинна бути структурованою (слідувати логіці опису результатів у статті), інформативною (не містити загальних слів); оригінальною (не може бути калькою російськомовної анотації); змістовною (відображати основний зміст статті та результати досліджень).

Посилання в тексті подавати тільки у квадратних дужках, наприклад [1], [1, 6]. Посилання на конкретні сторінки наводити після номера джерела, потім через кому сторінку (маленьке с.), далі її номер (наприклад: [1, с. 5]). Якщо далі йде інше джерело, то ставити його номер через крапку з комою в тих самих дужках (наприклад: [1, с. 5; 4, с. 8]).

Усі цитати, мова оригіналу яких є іншою, подавати мовою Вісника й обов'язково супроводжувати їх посиланнями на джерело і конкретну сторінку.

Не робити посторінкових посилань, а подавати їх у дужках безпосередньо в тексті.

На всі рисунки й таблиці давати посилання в тексті. Усі рисунки мають супроводжуватися підрисунковими підписами, а таблиці повинні мати заголовки.

Рисунки виконувати у редакторі Microsoft Word за допомогою функції «Створити рисунок», а не виконувати рисунок поверх тексту. Написи на рисунках виконувати засобами Microsoft Word з тим, щоб редактор мав можливість зробити в них необхідні виправлення. У разі використання інших програм для створення рисунків надавати редакції на кожний рисунок окремий файл фотмату TIFF (незжатий – **uncompressed**) або формату JPG (найкращої якості – **best quality**).

Таблиці виконувати у редакторі Microsoft Word за допомогою функції «Додати таблицю». Кожна таблиця повинна займати не більше одного аркуша при розмірі шрифту TIMES тексту таблиці не менш ніж 12 кегль.

Формули у статтях по всьому тексту набирати у формульному редакторі MS Equation – 3.0, шрифт TIMES, 10 кегль.

Автори мають дотримуватися правильної галузевої термінології (див. держстандарти).

Терміни по всій роботі мають бути уніфікованими.

Між цифрами й назвами одиниць (грошових, метричних тощо) ставити нерозривний пробіл.

Скорочення грошових та метричних одиниць, а також скорочення млн, млрд, метричних (грн, т, ц, м, км тощо) писати без крапки.

Якщо в тесті є абрєвіатура, то подавати її в дужках при першому згадуванні.

Література, що приводиться наприкінці публікації, повинна розташовуватися в порядку її першого згадування в тексті статті й бути оформлена відповідно до ДСТУ ГОСТ 7.1:2006. Номер у списку літератури має відповідати лише одному джерелу.

Список використаних джерел повинен містити не менше 10 посилань, з яких не менше 7 на зарубіжні видання. Самоцитування – не більше 30%.

Обов'язкова наявність списку літератури англійською мовою (не виключає списку літератури мовою статті). Літературу не обов'язково перекладати англійською мовою. Її можна транслітерувати. Офіційна транслітерація українського алфавіту латиницею регламентується постановою Кабінету Міністрів України від 27 січня 2010 р. № 55. Офіційний трансліт онлайн – <http://translit.kh.ua/?passport>. Транслітерація російського алфавіту латиницею онлайн – <http://www.translitor.net/>.

**Редакційна колегія залишає
за собою право на редакційні виправлення.
ЗРАЗОК ОФОРМЛЕННЯ СТАТТІ**

УДК XXX.XX

Назва статті

*Л. С. Прокопенко, кандидат біологічних наук, доцент
Л. П. Чернолата, кандидат сільськогосподарських наук
Інститут кормів УААН*

Текст анотації українською мовою (50-60 слів)

Ключові слова: 4-7 ключових слів або словосполучень

* Текст статті *

Список використаних джерел:

1. Іваненко І. І. Назва роботи / І. І. Іваненко — К. : Вища школа, 1999. — 111 с.
2. Бобров М. І. Назва статті / М. І. Бобров // Назва журналу. — 1999. — № 6. — С. 23—25.

Название статьи

*Л. С. Прокопенко
Л. П. Чернолата*

Текст аннотации російською мовою (50-60 слів)

Ключевые слова російською мовою

Name of the article

*L. Prokopenko
L. Chornolata*

Text of annotation англійською мовою (50-60 слів)

Keywords англійською мовою

Text of annotation розширена анотація англійською мовою (250-300 слів)

Наукове видання

Вісник аграрної науки Причорномор'я
Випуск 4(81) – 2014

Технічний редактор: *О. М. Кушнарьова.*
Перекладач-коректор: *О. В. Неліна.*
Комп'ютерна верстка: *Ю. В. Антонович.*

Підписано до друку 25.11.2014. Формат 60 x 84 1/16.
Папір друк. Друк офсетний. Ум.друк.арк. 13,1.
Тираж 300 прим. Зам. № _____. Ціна договірна.

Надруковано у видавничому відділі
Миколаївського національного аграрного університету
54020, м.Миколаїв, вул.Паризької комуни, 9

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 4490 від 20.02.2013 р.